DCAF Geneva Centre for Security Sector Governance

REZUMAT TEMATIC

ROLUL PARLAMENTELOR ÎN SUPRAVEGHEREA SARCINILOR SERVICIILOR DE INFORMAȚII

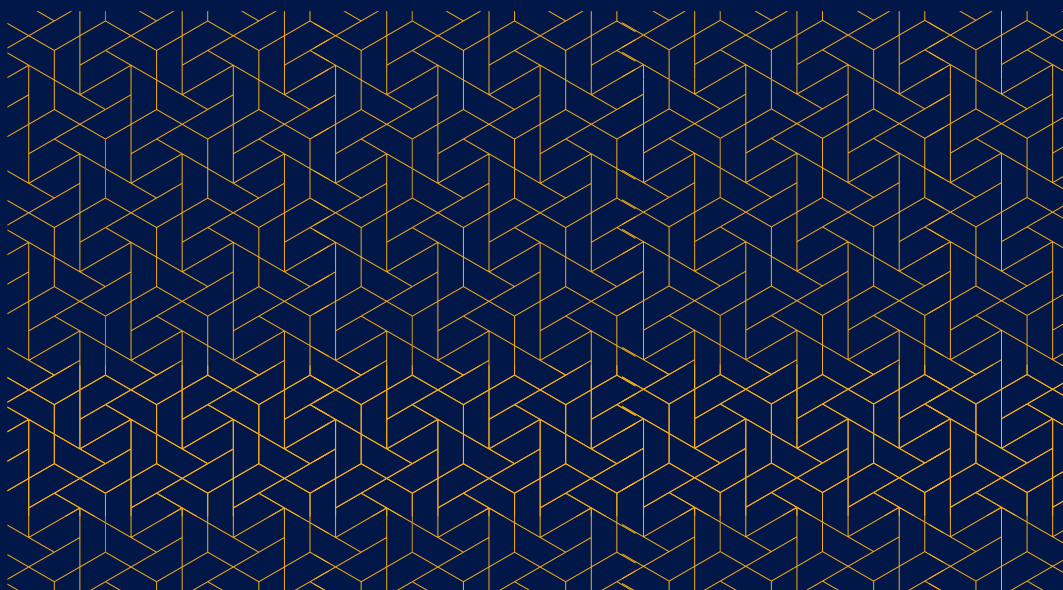

Despre acest Rezumat tematic

Acest Rezumat tematic a fost pregătit de DCAF, Direcția pentru Europa și Asia Centrală. DCAF dorește să mulțumească Departamentului Federal de Apărare, Protecție Civilă și Sport (DDPS) al Confederației Elveției și Ministerului Norvegian al Afacerilor Externe pentru sprijinul generos acordat în realizarea acestei publicații.

Despre DCAF

DCAF – Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate este dedicat îmbunătățirii securității statelor și a popoarelor lor într-un cadru al guvernanței democratice, ordinii de drept, al respectării drepturilor omului și egalității de gen. De la înființarea sa în 2000, DCAF a contribuit la realizarea păcii și dezvoltării mai sustenabile, asistând statele partenere și actorii internaționali ce sprijină aceste state, pentru a îmbunătăți guvernanța sectorului lor de securitate prin reforme incluzive și participative. Acesta creează produse de cunoștințe inovatoare, promovează norme și bune practici, oferă consiliere juridică și politică și sprijină dezvoltarea capacităților părților interesate statale și nestatale din sectorul securității.

Drepturi de autor

Publicat în Elveția în 2021 de DCAF - Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate

DCAF - Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate

Maison de la Paix

Chemin Eugène-Rigot 2E

CH-1202 Geneva, Elveția

Tel: +41 22 730 94 00

info@dcaf.ch

www.dcaf.ch

X: @DCAF_Geneva

Citați ca: DCAF - Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate 2021. Rolul parlamentelor în supravegherea sarcinilor serviciilor de informații. Rezumat tematic (Geneva: DCAF).

Notă

Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă opiniile sau punctele de vedere ale Departamentului Federal de Apărare, Protecție Civilă și Sport al Confederației Elveției și ale Ministerului Norvegian al Afacerilor Externe.

DCAF încurajează utilizarea, traducerea și diseminarea acestei publicații. Cu toate acestea, vă rugăm să recunoașteți și să citați materialele și să nu modificați conținutul.

ISBN: 978-92-9222-737-1

Cuprins

Introducere 4

Stabilirea sarcinilor pentru serviciile de informații 5

Ciclul informațiilor 6

1. Rolul parlamentelor în supravegherea sarcinilor serviciilor de informații 7

1.1 Stabilirea mandatului agențiilor de informații 7

1.2 Examinarea politicii guvernamentale 8

1.3 Examinarea sarcinilor agențiilor de informații 8

Studiu de caz: supravegherea parlamentară a sarcinilor serviciilor de informații în Canada 10

2. Bariere în calea supravegherii parlamentare eficiente a sarcinilor serviciilor de informații 11

3. Depășirea barierelor în calea supravegherii parlamentare eficiente a sarcinilor serviciilor de informații 13

Recomandări 14

Introducere

Stabilirea sarcinilor serviciilor de informații este procesul de stabilire a cerințelor și priorităților cheie în domeniul informațiilor ce definesc cheltuielile agențiilor de informații și colectarea și analiza informațiilor. În democrații, stabilirea sarcinilor de informații este responsabilitatea ramurii executive guvernamentale și reflectă politicile externe, de securitate și de apărare ale unui stat. Rezultatul procesului de atribuire a sarcinilor, denumit în mod obișnuit „declarație a priorităților de informații", este de obicei rezumat într-un document ce este aprobat de miniștrii guvernamentali sau de șeful executivului.[1] În timp ce parlamentele nu sunt direct implicate în stabilirea sarcinilor agențiilor de informații, acestea joacă totuși un rol crucial în supravegherea procesului.

În democrațiile reprezentative, parlamentele nu atribuie sarcini direct agențiilor de informații, deoarece executivul controlează politicile, planificarea strategică și acțiunile sectorului public.[2] Ca atare, orice încercare a parlamentelor de a stabili sarcini agențiilor de informații ar submina capacitatea executivului de a guverna, deși acest lucru nu împiedică neapărat parlamentul să poată examina sau chestiona politicile sau sarcinile individuale. În plus, întrucât parlamentele sunt organismul principal însărcinat cu exercitarea supravegherii implementării priorităților de securitate națională de către agențiile de informații, orice încercare a acestora de a fi direct implicați în atribuiri de sarcini ar crea un conflict de interese: parlamentele nu ar putea efectua o supraveghere independentă și eficientă sau controlul agențiilor de informații, fiind în același timp responsabile pentru stabilirea sarcinilor acestora.

În ciuda acestei restricții, parlamentele au un rol în supravegherea sarcinilor de informații. Acest rol este dublu: în primul rând, supravegherea procesului prin care executivul definește prioritățile de informații; și, în al doilea rând, supravegherea executării de către agențiile de informații a acestor priorități. Parlamentele pot îndeplini

1 Un document oficial de politică sau „act" este emis și aprobat de un organism executiv autorizat (adică prim-ministru, guvern/ministru de cabinet, președinte sau consiliu de securitate națională). Astfel de documente au mai fost denumite „cerințe de informații", „obiective de informații" și „ghidări de informații". Acest document este de obicei un „produs final" al primei faze a ciclului de informații - faza de planificare (sau faza de atribuire a sarcinilor).

2 Acesta este în special cazul în democrațiile semi-prezidențiale, cum ar fi Franța, unde executivul este adesea împuternicit să atribuie sarcini direct agențiile de informații. De exemplu, în conformitate cu articolul 15 din Constituția franceză, Președintele Republicii acționează în calitate de comandant șef al forțelor armate și, în conformitate cu articolul 21, prim-ministrul este responsabil de apărarea națională. Din aceste motive, ambii sunt împuterniciți din punct de vedere legal să atribuie sarcini direct agențiilor de informații.

această funcție în mai multe moduri, în primul rând prin activitatea legislativă destabilire a mandatul agențiilor de informații și securitate, dar și prin controlul politicilor guvernamentale ce ghidează sarcinile serviciilor de informații. Comisiile parlamentare de supraveghere a serviciilor de informații joacă, de asemenea, un rol cheie prin examinarea procesului de atribuire a sarcinilor de informații, revizuirea documentelor de atribuire și monitorizarea progresului agențiilor de informații în îndeplinirea priorităților strategice. Acest Rezumat tematic va explora modul în care parlamentele ar putea îndeplini aceste funcții și îmbunătăți mecanismele de supraveghere în acest domeniu.

Rezumatul tematic este împărțit în cinci secțiuni. Prima secțiune descrie procesul de atribuire a sarcinilor serviciilor de informații, în timp ce a doua discută „ciclul informațiilor". A treia secțiune prezintă mijloacele prin care parlamentele pot supraveghea sarcinile strategice ale agențiilor de informații. În cele din urmă, secțiunile a patra și a cincea examinează barierele în calea controlului parlamentar eficient al stabilirii sarcinilor și posibilele modalități de depășire a acestora. Rezumatul tematic se încheie cu recomandări privind modul de consolidare a rolului parlamentului în supravegherea sarcinilor agențiilor de informații.

Stabilirea sarcinilor pentru serviciile de informații

Stabilirea sarcinilor serviciilor de informații este procesul de stabilire a cerințelor și priorităților cheie în domeniul informațiilor ce definesc cheltuielile agențiilor de informații și colectarea și analiza informațiilor. Procesul începe prin monitorizarea dezvoltării amenințărilor actuale sau a problemelor ce îngrijorează și, potențial, prin a identifica amenințările emergente sau viitoare. Prin acest proces de monitorizare se dezvoltă informațiile strategice. Acest tip de informații diferă de informațiile operaționale sau tactice prin aceea că, în loc să se concentreze pe colectarea de informații în legătură cu o anumită situație sau eveniment, acestea se preocupă exclusiv de identificarea tendințelor sau modelelor pe o perioadă mai lungă de timp. Aceste tendințe și modele identificate formează baza a ceea ce este denumit în mod obișnuit o declarație a priorităților de informații, care este de obicei rezumată într-un document aprobat de miniștrii guvernului sau de șeful executivului și revizuit anual sau bianual. Acest document definește prioritățile pentru colectarea și prelucrarea informațiilor de către agențiile de informații ale unui stat. Tabelul de mai jos rezumă declarațiile priorităților de informații din trei țări: Canada, Regatul Unit și Statele Unite.

Tabelul 1. Declarații privind prioritățile de informații în Canada, Regatul Unit și Statele Unite

Țara	Canada	Regatul Unit	Statele Unite
Titlul documentului	Prioritățile guvernamentale de informații	Acoperirea informațională și Planul de efecte (ICE)	Cadrul priorităților naționale de informații (NIPF)
Organe responsabile de stati	Stabilite de Comisia de Gestionare a Serviciilor de Informații și Urgență a Cabinetului - sub președinția Prim-ministrului	Elaborate de către Secretariatul Securității Naționale și aprobat de Consiliul Securității Naționale - sub președinția Prim-ministrului.	Stabilite de Biroului Directorului Serviciului Național de Informații, revizuit de către Consiliul Securității Național și aprobat de către Președinte.
Conținutul documentului	Priorități tematice bazate pe amenințări interne și internaționale	Priorități tematice și geografice	Priorități tematice legate de țări și actori non-statali
Procesul de revizuire	Cerințele vis-a-vis de informațiile strategice revizuite la fiecare șase luni cu noi priorități identificate la fiecare doi ani.	Revizuit anual, dar cu posibilitate de „modificări în cursul anului".	Revizuit la fiecare șase luni.

Ciclul informațiilor

Stabilirea priorităților de informații este o fază crucială a ceea ce a devenit cunoscut sub numele de ciclul de informații. Procesul implică stabilirea cerințelor de informații și definirea priorităților corespunzătoare pentru colectarea și procesarea informațiilor de către agențiile de informații ale unui stat. Informațiile sunt colectate printr-o serie de mijloace și apoi procesate și analizate în cadrul comunității de informații înainte de a fi diseminate către factorii de decizie, care folosesc informațiile pentru a sprijini elaborarea și implementarea politicilor. Utilitatea ciclului de informații a făcut obiectul unei dezbateri considerabile, criticii observând că procesul de atribuire a sarcinilor poate fi mai fluid și că colectarea informațiilor nu începe întotdeauna cu instrucțiuni din partea factorilor de decizie.[3] Cu toate acestea, abordarea că agențiile de informații ar trebui să funcționeze,

3 A se vedea, de ex., Hulnick, AS 2014. „Viitorul proceselor de informații", în I. Duyvesteyn, et al (editori), Viitorul provocărilor de informații în sec. 21 (New York: Routledge), p. 47.

în general, pe baza priorităților (denumite altfel cerințe, îndrumări sau obiective de informații) stabilite de guverne alese în mod democratic - și că ar trebui să existe anumite mijloace de a permite serviciilor de informații să alimenteze planificarea de viitor - rămâne un model util. Acest lucru este deosebit de important în democrațiile emergente în care agențiile de informații nu au funcționat anterior sub control democratic.

1. Rolul parlamentelor în supravegherea sarcinilor serviciilor de informații

După cum s-a menționat mai sus, având în vedere rolul lor de reprezentanți aleși ai poporului, parlamentarii sunt responsabili pentru monitorizarea și verificarea faptului dacă sectorul de securitate acționează în conformitate cu constituția, legile, regulamentele și politicile cărora le este supus legal.[4] Cu privire la supravegherea sarcinilor agențiilor de informații, parlamentele îndeplinesc, în general, aceste funcții în unul din trei moduri: stabilirea mandatului agențiilor de informații; examinarea politicii guvernamentale; sau examinarea sarcinilor agențiilor de informații.

1.1 Stabilirea mandatului agențiilor de informații

Deși prioritățile strategice ale agențiilor de informații și securitate se pot schimba în timp, este important ca acestea să rămână în cadrul mandatului legal al agențiilor. Mandatul agențiilor de informații și securitate ar trebui stabilit în legislația ce a fost dezbătută de parlament. Definirea mandatului agențiilor de informații în legislație permite o discuție largă publică și parlamentară cu privire la rolul acestora și ajută la prevenirea abuzului de putere a agențiilor de informații de către executiv. Agențiile de informații au competențe excepționale, iar legislația ar trebui să definească circumstanțele în care li se poate cere să funcționeze (sarcinile atribuite). Acest lucru se limitează de obicei la amenințările la adresa securității naționale și ca răspuns la alte provocări excepționale, cum ar fi terorismul și infracțiunile grave ce reprezintă o amenințare la adresa securității naționale. Legislația poate, de asemenea, să facă distincție între competențele agențiilor în țară și în străinătate. Acest lucru este important pentru a ne asigura că agențiile de informații și securitate nu sunt folosite pentru a suprima disidența sau opoziția politică internă.

4 DCAF. 2015. „Parlamente", Seria de documente informative SSR (Geneva: DCAF). Disponibile la: https://dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/DCAF_BG_8_Parlia-ments.11.15.pdf.

1.2 Examinarea politicii guvernamentale

După cum s-a menționat mai sus, sarcinile agențiilor de informații ar trebui să fie definite de politicile externe, de securitate și de apărare ale unui stat. Aceste politici ar trebui să fie supuse controlului și dezbaterii parlamentare atât la nivelul camerelor legislative, cât și în cadrul comisiilor parlamentare. În plus, ele pot fi analizate și de mass-media, și de alte organisme ale societății civile. Prioritățile de securitate națională pot face, de asemenea, obiectul unui larg control public și parlamentar. În timp ce multe dintre detaliile referitoare la sarcinile agențiilor de informații sunt clasificate, numeroase state publică acum documente ample de strategie de securitate națională ce oferă o descriere amplă a sarcinilor, cum ar fi Analiza Integrată a Securității și Apărării (IR) a Regatului Unit, ce fac obiectul unui control amplu în parlamente și nu numai.

- Pe lângă comisiile parlamentare specializate în supravegherea serviciilor de informații, unele parlamente - de exemplu, în Regatul Unit și Canada - au comisii permanente pentru politica de securitate națională:
- Comisia mixtă a Parlamentului Regatului Unit pentru Strategia de Securitate Națională analizează Strategia de Securitate Națională a Regatului Unit și structurile guvernamentale pentru luarea deciziilor privind securitatea națională, cum ar fi Consiliul Național de Securitate. Este o comisie superioară a cărei membri sunt președinții altor comisii parlamentare cu un interes în securitatea națională, inclusiv președinții comisiilor restrânse pentru apărare, afaceri externe, afaceri interne și justiție, precum și președintele comisiei pentru informații și securitate.
- Comisia permanentă pentru siguranță publică și securitate națională a Parlamentului canadian are o misiune largă de a revizui legislația, politicile, programele și cheltuielile unei game largi de departamente și agenții guvernamentale responsabile de siguranța publică și securitatea națională, inclusiv Serviciul canadian de informații și securitate. Comisia are, de asemenea, un rol în revizuirea activității altor organisme implicate în supravegherea serviciilor de informații, în special a Comitetului pentru Securitate Națională și Informații a Parlamentarilor și a Comitetului de Analiză pentru Securitate și Informații.

1.3 Examinarea sarcinilor agențiilor de informații

Comisiile parlamentare specializate în supravegherea agențiilor de informații pot avea un rol mai direct în examinarea diferitelor elemente

ale atribuirii sarcinilor de informații (a se vedea caseta 1). În timp ce parlamentul în ansamblu poate examina liniile generale ale politicii, comisiile de supraveghere a serviciilor de informații ce funcționează în „cercul secretului" și care includ parlamentari care ar putea fi supuși verificării pot primi mult mai multe detalii despre sarcinile și resursele agențiilor de informații. Rolul unor astfel de comitete în supravegherea sarcinilor ia mai multe forme:

- Comitetele de supraveghere a agențiilor de informații ar trebui să primească detalii cu privire la prioritățile strategice ale agențiilor de informații și să li se acorde acces la documentele legate de sarcini. Acest lucru va permite comitetelor de supraveghere să se asigure că agențiilor nu li s-a cerut să opereze dincolo de mandatul lor legislativ și această sarcină este în conformitate cu politicile externe, de apărare și de securitate mai largi ale statului. De asemenea, asta permite comitetelor să evalueze performanța agențiilor de informații (adică eficacitatea, eficiența și utilizarea resurselor acestora).
- O funcție importantă a comitetelor de supraveghere a agențiilor de informații este de a se asigura că agențiile de informații și securitate funcționează eficace și eficient. Aceasta implică monitorizarea progresului agențiilor de informații în îndeplinirea priorităților strategice și examinarea bugetelor de informații și alocarea resurselor. Controlul bugetar este conceput pentru a se asigura nu numai că agențiile lucrează eficient, ci și că executivul oferă agențiilor resursele necesare pentru a îndeplini prioritățile strategice.
- Deși comisiile parlamentare de supraveghere a serviciilor de informații ar putea să nu fie direct implicate în sarcinile agențiilor de informații, pe lângă revizuirea planurilor și alocarea resurselor, ele au și un rol în revizuirea procesului prin care agențiilor de informații le sunt stabilite sarcinile. Deși este puțin probabil ca comisiile parlamentare să aibă acces la discuțiile legate de sarcini în cadrul executivului, comitetele de supraveghere pot examina activitatea altor organisme implicate în procesul de atribuire a sarcinilor de informații. De exemplu, pe lângă controlul activității agențiilor de informații și securitate din Regatul Unit, Comitetul parlamentar pentru informații și securitate din Regatul Unit examinează și alte organisme ce fac parte din structura de gestionare a comunității de informații din Regatul Unit - inclusiv Organizația Comună de Informații și Organizația Națională de Informații, Secretariatul de Securitate din Biroul Cabinetului și Biroul pentru Securitate și Luptă împotriva Terorismului din Ministerul de Interne. În Spania, Comisia Congresului Deputaților - o comisie specializată de supraveghere a serviciilor de informații - este responsabilă

de controlul activității Centrului Național de Informații (CNI). Pe lângă aceasta, ea monitorizează progresul CNI în îndeplinirea priorităților strategice de informații stabilite de executiv. În Franța, Delegația Parlamentară pentru Informații (Délégation parlementaire au renseignement) - o comisie parlamentară bicamerală compusă din opt membri - este responsabilă de monitorizarea performanței agențiilor de informații franceze. Comisia poate primi mărturii de la prim-ministru, miniștri și șefi de agenții; este autorizată să primească informații clasificate; și trebuie să elaboreze un raport anual privind activitățile, observațiile și recomandările sale. În Statele Unite ale Americii, Comisia Permanentă Selectată pentru Informații a Camerei supraveghează comunitatea de informații, studiază activitățile legate de informații și examinează propunerile legislative, în timp ce Comisia Selectată pentru Informații a Senatului SUA conduce audieri privind și de revizuire a activităților de informații și stabilește limite de finanțare pentru agențiile de informații.

Caseta 1. Lista de verificare pentru examinarea procesului de stabilire a sarcinilor agențiilor de informații

- Sunt sarcinile legitime, oportune și eficiente?
- Sunt instituțiile corespunzătoare implicate în proces?
- Au fost luate în considerare rezultatele evaluărilor anterioare ale ciclului de informații?
- A fost măsurată eficient performanța agențiilor de informații?
- Au folosit agențiile de informații eficient resursele?

Studiu de caz: supravegherea parlamentară a sarcinilor de informații în Canada

Comitetul Parlamentarilor pentru Securitate Națională și Informații din Canada a fost înființat în 2017 cu o misiune largă de a revizui cadrul legislativ, de reglementare, politic, administrativ și financiar pentru securitatea națională și informațiile canadiene. Este un comitet trans-partinic format din membrii numiți de prim-ministru din ambele Camere ale Parlamentului. Membrii comitetului au autorizație de vârf de acces la informații de securitate secrete.

Una dintre primele sarcini ale noului comitet a fost să revizuiască modul în care Guvernul Canadei stabilește prioritățile de informații. Comitetul a examinat lista actuală (clasificată) a priorităților de informații canadiene și a revizuit modul în care guvernul executiv

stabilește și răspunde la priorități și cerințe, participarea organizațiilor implicate, măsurarea performanței și cheltuielile de resurse. Acesta a adunat dovezi de la o gamă largă de departamente și agenții implicate în proces, inclusiv de la Secretariatul de Securitate și Informații al Oficiului Consiliului Guvernului din Umbră și agențiile de informații canadiene. Totuși, comitetului i s-a „interzis din punct de vedere legal" accesarea înregistrărilor deliberărilor din cabinet, comitete de cabinet și rezumatele pregătite pentru miniștri.

În timp ce comitetul a fost în general mulțumit că procesul de atribuire a sarcinilor de informații avea „o bază solidă", analiza sa a evidențiat o serie de domenii de îmbunătățire a procesului, inclusiv necesitatea de a aborda inconsecvențele în direcția ministerială și punerea în aplicare operațională a priorităților; de a se asigura că cabinetul are suficiente informații pentru a-și susține discuțiile și luarea deciziilor; de a dezvolta performanța și raportările financiare; de a se asigura o conducere centrală suficientă. Comitetul a concluzionat că aceste provocări ar putea submina responsabilitatea ministerială pentru activitățile de informații și că ar trebui abordate.

Deși lista actuală a priorităților de informații canadiene a fost redactată, raportul anual al comitetului a fost pus la dispoziția publicului, iar comitetul a oferit detalii amănunțite despre procesul de atribuire a sarcinilor de informații în fața parlamentului și a făcut o serie de recomandări.[5]

2. Bariere în calea supravegherii eficiente de către Parlament a sarcinilor serviciilor de informații

Secțiunea de mai sus a examinat rolul pe care parlamentele îl pot juca în supravegherea sarcinilor agențiilor de informații. Ea a analizat modul în care aceste măsuri sunt aplicate - în special în Regatul Unit și Canada - concentrându-se mai alespe rolul comisiilor parlamentare specializate de supraveghere a serviciilor de informații. Cu toate acestea, există diverse bariere în calea controlului parlamentar eficient al sarcinilor agențiilor de informații, dintre care multe sunt similare cu cele ce afectează supravegherea parlamentară a serviciilor de informații în general. În special, acestea se referă la deținerea autorității de a accesa persoanele și documentele necesare, precum și expertiza și capacitatea necesare pentru a-și îndeplini rolul,

5 Comisia pentru Securitate Națională și Informații a Parlamentului. 2018. Comisia Națională de Securitate și Informații - Raportul Anual Parlamentar 2018. Disponibil la: https://www.nsicop-cpsnr.ca/reports/rp-2019-04-09/2019-04-09_raport_anual_2018_public_en.pdf

echilibrând secretul și transparența și riscul politizării procesului de supraveghere.

- **Autoritate și acces:** Comisiile parlamentare de supraveghere a serviciilor de informații nu vor putea supraveghea atribuirea sarcinilor în mod eficient dacă nu au un mandat (temei juridic) pentru a accesa persoanele și documentele referitoare la proces. O problemă specială legată de supravegherea atribuirii sarcinilor de informații este că, deși comisiile de supraveghere a serviciilor de informații pot avea acces extins la documentele și personalul agențiilor de informații, acestea nu pot fi autorizate să controleze procesul decizional în cadrul executivului, inclusiv în cadrul comitetelor cabinetului. Comisia canadiană de securitate națională și de informații a parlamentarilor s-a confruntat cu această problemă atunci când a analizat procesul de atribuire a sarcinilor agențiilor de informații în 2018 (a se vedea studiul de caz).
- **Expertiză si capacitate:** Este puțin probabil ca majoritatea parlamentarilor să aibă cunoștințe, expertiză sau experiență semnificative legate de informații înainte de numirea lor în comitetele de supraveghere a serviciilor de informații. Chiar dacă aceste comitete au o autoritate semnificativă și un acces larg, este puțin probabil ca acestea să poată asigura un control eficient dacă membrii lor nu au o înțelegere detaliată a rolului agențiilor de informații și a funcționării cadrelor naționale de informații.
- **Secret și transparență:** Deschiderea și transparența sunt trăsături esențiale ale democrației; cu toate acestea, în timp ce controlul amplu al politicii de către parlament are probabilitate de a se realiza în mod deschis, o mare parte din controlul detaliat al sarcinilor întreprins de comisiile parlamentare de supraveghere a serviciilor de informații se desfășoară cu ușile închise. Deși comisiile ce funcționează în „cercul secretului" sunt mai capabile să ofere astfel un control riguros, poate fi dificil pentru acestea să demonstreze parlamentului și publicului că are loc de fapt un control eficient.
- **Politizarea procesului de supraveghere:** Supravegherea parlamentară a serviciilor de informații poate fi un mecanism important pentru prevenirea politizării serviciilor de informații de către executiv; cu toate acestea, organele de supraveghere compuse din parlamentari de asemenea pot ceda politicii partizane sau politizării. Membrii comisiei pot încerca să folosească accesul privilegiat pentru a obține un avantaj politic, în special prin scurgerea de materiale clasificate. Politizarea poate submina, de asemenea, eficacitatea unor astfel de comisii dacă ele sunt dominate de membrii unui partid.

3. Depășirea barierelor în calea supravegherii parlamentare eficiente a serviciilor de informații

Există o serie de soluții posibile la problemele prezentate mai sus:

- **Autoritate și acces:** Comitetele de supraveghere a serviciilor de informații ar trebui să aibă acces extins la documentele și personalul implicat în procesul de atribuire a sarcinilor, inclusiv documentele ce descriu prioritățile strategice și revizuirile periodice, membrii executivului implicați în atribuirea sarcinilor agențiilor și, în anumite cazuri, personalul serviciilor de informații și securitate responsabil de asigurarea îndeplinirii priorităților. Având în vedere rolul central al executivului în procesul de atribuire a sarcinilor, este deosebit de important ca membrii săi să se angajeze în supravegherea acestui domeniu. Dacă comitetele de supraveghere nu au acces la înregistrările privind luarea deciziilor guvernamentale, este de sarcina miniștrilor guvernamentali să se întâlnească cu comitetele în mod regulat pentru a discuta despre procesul de atribuire a sarcinilor serviciilor de informații.
- **Expertiză si capacitate:** Furnizarea de resurse este esențială pentru supravegherea parlamentară eficientă a serviciilor de informații. Comitetele de supraveghere ar trebui să dispună de resurse suficiente, inclusiv de personal cu expertiza și experiența necesare pentru a efectua investigații și a sprijini anchetele. Având în vedere natura unică a activității lor, astfel de comisii pot necesita mai multe resurse decât alte comisii parlamentare.
- **Secret și transparență:** Comisiile de supraveghere a serviciilor de informații au obligația de a raporta activitatea lor cât mai detaliat posibil. Raportarea regulată către parlament poate fi însoțită de dezbateri parlamentare cu privire la activitatea unor astfel de comisii, ce pot contribui la sporirea transparenței și a răspunderii comisiilor de supraveghere a serviciilor de informații.
- **Politizarea procesului de supraveghere:** Este important ca comisiile parlamentare de supraveghere să fie compuse din parlamentari proveniți din mai multe partide. Miniștrii guvernamentali nu ar trebui să facă parte din astfel de comisii, iar calitatea de membri nu ar trebui să fie limitată la cei care au ocupat anterior funcții ministeriale. Pentru a preveni dominarea comisiilor de către partidul aflat la putere, este o bună practică ca președintele comisiilor de supraveghere parlamentară a

serviciilor de informații să fie ales dintr-un partid de opoziție, chiar dacă un partid de guvernare deține majoritatea locurilor într-o comisie.

Recomandări

Supravegherea parlamentară eficientă a sarcinilor agențiilor de informații și securitate depinde de un parlament activ și informat și de o ramură executivă ce este pregătită să accepte pe deplin controlul parlamentar. Acest rezumat tematic a stabilit câteva principii cheie ce ar trebui să sprijine rolul parlamentului în atribuirea sarcinilor agențiilor de informații:

- **Atribuirea sarcinilor agențiilor de informații ar trebui să se bazeze pe politica externă, de apărare și de securitate națională a unui stat.** O schiță generală a acestei politici ar trebui să fie accesibilă publicului și să fie supusă controlului și dezbaterii parlamentare. Securitatea națională nu ar trebui privită ca o zonă interzisă pentru parlamente și comisii parlamentare, iar miniștrii ar trebui să fie pregătiți să răspundă în mod regulat controlului parlamentar în acest domeniu.
- **Comisiile parlamentare de supraveghere a serviciilor de informații ar trebui să monitorizeze legalitatea și caracterul adecvat al sarcinilor agențiilor de informații.** Comisiile de supraveghere ar trebui să aibă acces la prioritățile de informații strategice și să se asigure că sarcinile sunt în conformitate cu politicile externe, de apărare și de securitate ale statului și că agențiilor de informații nu li se cere să opereze în afara mandatului lor legal.
- **Comisiile parlamentare de supraveghere a serviciilor de informații ar trebui, de asemenea, să monitorizeze progresul agențiilor de informații în îndeplinirea priorităților strategice de informații.** Procedând astfel, comisiile de supraveghere a serviciilor de informații ar trebui să aibă autoritatea oficială de a accesa documentele și personalul legat de atribuirea sarcinilor agențiilor de informații, precum și detaliile bugetelor de informații și alocarea resurselor. Executivul are responsabilitatea de a se asigura că comisiile de supraveghere a serviciilor de informații au resursele necesare pentru a îndeplini această sarcină în mod eficient.
- **Comisiile parlamentare de supraveghere a serviciilor de informații ar trebui să joace un rol deosebit în supravegherea procesului de atribuire a sarcinilor de informații.** Procedând astfel, mandatul comisiilor de supraveghere va cuprinde nu

numai agențiile de informații și securitate, ci și pe cei implicați în gestionarea informațiilor, inclusiv miniștrii guvernamentali. Având în vedere rolul central al executivului în procesul de atribuire a sarcinilor, este deosebit de important ca miniștrii, inclusiv șeful executivului, să fie pregătiți să se întâlnească în mod regulat - cel puțin anual - cu comisiile parlamentare de supraveghere a serviciilor de informații pentru a discuta prioritățile în domeniul serviciilor de informații.

DCAF Geneva Centre for Security Sector Governance

DCAF Geneva Headquarters

P.O.Box 1360
CH-1211 Geneva 1
Switzerland

info@dcaf.ch
+41 (0) 22 730 9400

www.dcaf.ch

@DCAF_Geneva